

Lee Sustar, Mostafa Omar: Kampen som kommer efter det egyptiska valet

[Intervju med Mostafa Ali, medlem i den egyptiska organisationen Revolutionära Socialister och journalist för Ahram Online. Intervjun hölls innan resultaten från valet var klara. Engelska originalet publicerat på www.internationalviewpoint.org.]

Hur stora var fredagsprotesterna den 25 november och viken var deras politiska karaktär?

Fredagsdemonstrationen var mycket stor. Det var omkring 1 miljon personer på Tahrirtorget. Ett antal demonstrationståg kom från olika arbetarkvarter – ett av dem med så många som 10.000 deltagare. Det är en ny sak på Tahrirtorget. Det kommer matardemonstrationer från olika proletära bostadsområden.

Anslutningen var som förväntat enorm. Torget dånade verkligen av rop mot SCAF [Supreme Council of the Armed Forces – De väpnade styrkornas högsta råd] och mot dess ledare fältmarskalk Mohamed Hussein Tantawi, och den allmänna uppfattningen var att militärrådet måste återvända till militärförläggningarna. Den fanns en allmän enighet på torget att ett presidentråd eller en räddningsregering måste ta makten – och att den skulle bestå av oberoende personer som absolut inte har något med Mubarak och det Nationella demokratiska partiet som härskade under Mubarak att göra.

Det viktigaste här är att oavsett vilken form en skulle regering skulle få så skulle den vara ansvarig inför folket, inte SCAF.

Men muslimska brödrskapet var mot demonstrationerna.

Brödrskapet var mot fredagsdemonstrationen och bojkottade den. Majoriteten av salafisterna – en mer konservativ islamistisk strömning – bojkottade den också, med några få undantag. Men alla liberala och vänsterpartier och revolutionära ungdomsgrupper – omkring 70 stycken – stödde demonstrationerna.

Demonstrationen pressade några liberala personer att stiga fram och förklara sig beredda att bilda en nationell enhetsregering eller räddningsregering. Mohamed ElBaradei, en central liberal företrädare, gick med på att ställa in sin presidentvalskampanj om han ombeds bilda en nationell enhetsregering som skulle omfatta liberaler, nasserister och moderata islamister.

Det var på det hela taget vad den stora demonstrationen på Tahrirtorget ledde till. Men det var andra demonstrationer i andra delar av landet på samma dag. Det nya i utvecklingen är att det också förekom demonstrationer i övre Egypten [de mer landsbygdsbetonade områdena i södra delen av landet], som är mer underutvecklat, mindre industrialiserat. De delarna deltog inte fullt ut under upproret i januari. Så det är en ny utveckling. De kommer sakta ikapp revolutionen.

Förs det fram arbetarkrav och ekonomiska krav under dessa demonstrationer, eller är de mer inriktade på att få bort militären från politiken?

Det politiska och det ekonomiska är helt sammanflätat. Det övergripande förenande kravet bland miljonen människor på Tahrirtorget var att SCAF måste bort. Men den bakomliggande orsaken är att den ekonomiska situationen har försämrats under de senaste tio månaderna.

Många människor säger till journalisterna att livet blir allt svårare, att arbetslösheten är outhärdlig och att den tidigare regeringen inte lyckades förbättra deras liv. Så ilskan över de ekonomiska vedermödorna och längtan efter politisk frihet hänger samman.

De självständiga fackföreningarna hade en grupp i demonstrationerna, men den var inte stor – några få hundra personer. De håller fortfarande på att bildas och har just drabbats av ett antal bakslag. Det

finns ingen arbetarrörelse som kan påverka massdemonstrationerna på fredagarna.

Hur organiseras demonstrationstågen från arbetarkvarteren?

De organiseras av grupper som har bildats för att opponera sig mot de militära rättegångarna mot civila, av folkkommittéer för att försvara revolutionen, av Revolutionära socialister och hundratals oberoende aktivister som mobiliserar i sina bostadsområden. De marscherar till Tahrirtorget och sprider tusentals flygblad längs vägen för att förklara vad det är som händer. Det är ett försök att bygga en lokal, pågående närvaro i bostadsområdena.

Är de politiska uppfattningarna på Tahrirtorget mer utvecklade än resten av landet? Hur kommer det att påverka valen?

Ja, de politiska uppfattningarna på Tahrirtorget är före landet. Man kan betrakta det som en revolutionär förtrupp i samhället bland studenter och arbetare och ungdomar – men den är mycket större än i januari. Det politiska medvetandet har utvecklats enormt.

Det är personer som inser att SCAF är en fortsättning av Mubaraks regim. De börjar förstå sambandet mellan politiska och ekonomiska frågor. De börjar ge sig i kast med polisens roll i samhället. Och det är de som förstår att den härskande klassen lurade dem genom att utnyttja Mubarak som syndabock för att rädda resten av det politiska systemet.

Så vi har en minoritet i samhället – symboliserad av Tahrirtorget – vars politiska medvetande har gått framåt. Och den är i denna mening före resten av landet. I januari ville en majoritet av folket i landet att Mubarak skulle bort, så de stödde Tahrirtorget. För tillfället är detta inte fallet vad gäller SCAF.

Den revolutionära förtruppen är mycket, mycket större. Dess kampvilja är otrolig – den kämpade mot polisen i fem dagar. Men majoriteten av arbetarna och de fattiga har ännu inte dragit slutsatsen att SCAF omedelbart måste återvända till sina militärförläggningar. Eller så tror de att vi inte har styrkan att tvinga SCAF att återvända till militärförläggningarna.

På en annan nivå kan man tänka på det så här: det var mycket lättare för den härskande klassen att bli av med Mubarak. Det är en mycket svårare uppgift att bli av med SCAF eller pressa tillbaka dem till militärförläggningarna. Många människor utanför Tahrirtorget vill också att SCAF ska återvända till förläggningarna men de tror inte att det finns en organisering på marken för att få till stånd något sådant.

Hur kommer allt detta att visa sig under de parlamentariska valen?

Troligen kommer valdeltagandet att bli mycket högt. En majoritet av folket tror att valen är ett sätt att bilda en civil regering och få bort militären från det politiska livet. Det råder allmän enighet om det, utöver en galen högerminoritet som vill att SCAF ska stanna kvar vid makten.

Majoriteten i landet vill ha ett demokratiskt system. De vill ha en civil regering. De vill kunna rösta och ha politisk kontroll över sina liv. Och de tror att det är så här man ska få bort militären från sina liv för första gången på 60 år.

Så till och med bland folk som kämpar på Tahrirtorget och bland de som stöder dem kommer en del att rösta på muslimska brödrskapet och salafisterna, därför att de inte vill lämna över den politiska scenen till SCAF. Ändå är majoriteten av folket på Tahrirtorget mer avancerad än resten av landet, och vill faktiskt bojkotta valet.

Så vi har en bisarr situation. Det faktum att folk kommer att rösta i valen betyder inte att de vill att SCAF ska stanna kvar. De vill i själva verket ha bort SCAF. De tror bara att det snabbaste sättet att göra det är genom att rösta. Men majoriteten av de som stöder revolutionen är inte nödvändigtvis mot Tahrirtorget. Det finns bara inte tillräcklig organisering eller självförtroende för att knuffa ut SCAF nu.

SCAF vill ha valen för att få legitimitet på marken. Militären är mycket svag just nu, och den är fast besluten att valen ska äga rum oavsett vad som händer. De vill utnyttja dem för att stärka sina meriter som personer som sa att de skulle införa demokrati – de vill att någonting ska visa att de har hållit sitt ord för att kunna utnyttja det för att angripa den växande revolutionära förtruppen.

Det är vad folk på Tahrirtorget säger – att det här valet inte kommer att främja demokratin och att det kommer att göra det möjligt för SCAF att ena de kontrarevolutionära krafterna på marken.

Men det är komplicerat. SCAF har just kommit fram med en ny premiärminister – Kamel el-Ganzoury – grundare av det Nationella demokratiska partiet och arkitekt bakom privatiseringarna. Även om han till sist knuffades undan av Mubarak är det en person som befinner sig på listan över personer som inte får lämna landet, eftersom han var inblandad i ett antal korruptionsfall under privatiseringarna. Till och med här är folk splittrade. En majoritet kommer att gå och rösta, men halva folket tror att eftersom denne man sparkades av Mubarak, så kan vi väl ge honom en chans, och den andra halvan börjar inse att Tantawi och SCAF sätter tillbaka Nationella demokratiska partiets gamla garde, inte bara den andra generationen. Ganzoury, som är 77 år, var arkitekten bakom allt Mubarak gjorde under de senaste 30 åren.

Genom att utse Ganzoury skickar SCAF en signal att de inte kommer att lämna ifrån sig makten. De har sagt att den nya konstitutionen inte kommer att förändra SCAF:s roll ett dyft. SCAF kommer alltid att ha vetorätt över allt som har med armén att göra.

Så å ena sidan använder militären valet för att understödja sina demokratiska meriter. Å den andra gräver de ner sig. Medlemmarna i SCAF säger: ”Vi tänker inte lämna ifrån oss makten. Ingen konstitution, inget parlament och ingen massrörelse kommer att tvinga bort oss från makten.”

Omkring 25% av Egyptens bruttonationalprodukt kontrolleras direkt av SCAF. Det fanns en handskriften skylt under fredagsprotesterna som räknade upp SCAF:s brott. Ett av dem var att dess medlemmar stödde Mubarak under 30 år. Ett annat var att de förvandlade armén till en storindustri för att suga ut fattiga människor. Företag som ägs av armén tillverkar makaroner, tvättmaskiner, kylskåp och möbler – de bygger lyxbadorter och en massa mer. De äger en stor del jordbruk också, inklusive hundratals boskapsrancher, och de odlar alla möjliga sorters grönsaker och frukt.

Det är därför det är mycket svårare att tvinga tillbaka militären till förläggningarna och få en konstitution och ett parlament som gör dem ansvariga, än det var att få dem att offra Mubarak. Det står så mycket mer spel ekonomiskt och politiskt för dem.

Sedan har vi den internationella sidan. Väst övergav Mubarak men väst kommer aldrig att överge SCAF förrän i sista minuten. USA kommer inte att överge armén.

Trots protesterna mot SCAF har muslimska brödraskapet stött dem, trots en del motsättningar om islams ställning i den föreslagna konstitutionen. Kommer denna allians att fortsätta?

Den allmänna känslan på Tahrirtorget är att SCAF har slutit ett avtal, inte bara med brödraskapet och salafisterna, utan också med liberalerna och en del av vänstern, en koalition som kallas Revolutionen fortsätter. De kommer att dela på platserna i det nya parlamentet mellan sig.

Så brödraskapet var mot demonstrationerna på Tahrirtorget, och i fredags skickade de i själva verket många av sina medlemmar till torget för att försöka få folk att delta i valen. I många fall jagades de bort. Men brödraskapet driver fortfarande sin kampanj.

Brödraskapet säger att de inte kommer att tillämpa sharialagarna i den nya konstitutionen. Men deras version av Sharia skiljer sig från salafisternas, som är mycket reaktionär – mot kvinnor och koptiska kristna, och för ytterst brutala straff mot fattiga som bryter mot lagen. Muslimska brödraskapets uppfattningar ligger mycket närmare deras turkiska motsvarighet. De är för censur av konst

och kultur och förändring av en del skolprogram. Salafisterna är höger och antikommunister.

Så det finns motsättningar mellan salafisterna och muslimska brödrskapet. En mycket populär salafistisk presidentkandidat, Mazem Salah Abu Ismail, har miljontals anhängare, och han är helt mot SCAF. Så en grupp salafister försöker överflygla muslimska brödrskapet, och de personerna stödde demonstrationen i fredags.

Salafisterna anser att muslimska brödrskapet verkar för ett avtal som gör det svårare för dem att tillämpa Sharia. Så de vill ha bort SCAF snabbare. Detta skapar förvirring på marken, ty även om de vill ha bort SCAF så är deras slutgiltiga mål att krossa hela revolutionen.

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)